Aratáskor Uzonban 2008.08.06

Szerzõ Administrator
2008. október 01.
Utolsó frissítés 2008. október 23.

Aratáskor Uzonban

Csak látszólag csendesek a napok az alsó-háromszéki nagyközségben. Szinte észrevétlenül pereg az élet. Ütemesen korszerûsödik a községközpont infrastruktúrája, alakulnak a megpályázott objektumok, melyekbõl az egyik legégetõbb a központi Tatrangi Sándor-iskola helyzete, ugyanis sokan kételkednek, vajon elkészül-e legalább a belsõ felújítás iskolakezdésre. Az egyházi-gyülekezeti életben sincs uborkaszezon, bármikor ünnepi beugrásra kész az Atlantisz együttes, még a kilencvenéves Páljános Ilonka néni sem henyél, az árnyékban szorgalmasan köti-kötögeti, fonja törökbúzalapiból készülõ szép tárgyait. Megkezdõdött az aratás.

Mibe kerül a fúvósmuzsika? — Az uzoni ember már nem élhet muzsikaszó nélkül — mondja egy olyan helybeli tömbházlakó, akinek ablaka a mûemlék Pünkösti-kúriára nyílik. Kellemes hallani, amint a fúvószenekar próbál. Különösen szép, amikor már összejátsszák a frissen tanult számot. Úgy szeretem, hogy akkor is hallom a zenekar hangját, ha nem zenélnek. Nálunk már nincs is ünnep fúvósmuzsika nélkül. Csodálkozik egy-egy magyarországi, aki ide jön: itt van fúvószenekar? Az ifjú fúvósok erdélyi kiszálláson Az említett udvarház az Atlantis Fúvós Egyesület székhelye. Külön ifjúsági és külön gyerekzenekart foglalkoztatnak, mindkettõnek huszonöt tagja van. Utóbbi — Szabó Margit iskolaigazgató és Ugron Ernõ karmester-zenetanár érdemeként — a sepsiszentgyörgyi Népmûvészeti Iskola Uzonba kihelyezett osztályaként mûködik. Másfél katedrán díjmentesen tanítja a zeneelméletet a Rónai Antal-díjas karmester, Ugron Ernõ, a Romániai Magyar Dalos Szövetség tagja, valamint — fizetés ellenében — rézfúvást, klarinétot és fuvolát három olyan fiatal, aki Uzonban kezdte zenészi pályafutását, és jelenleg a zenemûvészeti fõiskolán tanul. Az ifjúsági zenekart a zene iránti vonzalom és szeretet mûködteti, mert munkájukért semmilyen anyagi juttatásban nem ré-szsülnek. S még ezzel sincs vége a számbavételnek, mert Ugron Ernõ és lánya, Kinga gondoskodott arról, hogy legyen Uzonban mûvészi toldaléka-kiegészítõje a ,,parádés mûfajnak", a tizenhat tagú ifjúsági és a húsztagú gyerek-mazsorettcsoport, amelynek kecses és szemet gyönyörködtetõ játékában a háromszéki falunapok alkalmával nemegyszer gyönyörködött a közönség. — A fentiek hallatán elképzelhetõ, hogy állandó anyagi nehézséggel küzd az egyesület. Hogyan tudja ezeket megoldani, áthidalni? — kérdeztük Ugron Ernõ karmestert. — Vidéki fellépéseinket megfizetik, és ha fúvóstalálkozókon kell részt vennünk, a szállítás költségeiben kisegít bennünket a helyi tanács. Ebbõl kell gazdálkodnunk. A nagy baj az, hogy állandó jelleggel kellene cserélni a hangszereket. Nálam szent a jelszó: ,,rosszul csinálni nem szabad!" Így aztán állandóan keresem a szponzorokat. Legutóbb a helyben mûködõ, brassói illetõségû aszfaltszállító vállalat román igazgatója segített. 3500 eurót utalt át a tanácsnak, s abból vettünk nagydobot, réztányérokat, két trombitát, egy szárnykürtöt, egy mélyszárnykürtöt, három klarinétot és két fuvolát. Néhány apróságot az egyesület pénzébõl is tudtam venni. A nagyobb hangszerek méregdrágák. A mazsorettruhákat családi szinten gyártjuk kalákában. Én szabom, mások varrják. Négy rend ruhánk van. Megvesszük az anyagot, s megspóroljuk a ráfordított munkát. Ruháról kell gondoskodnunk a gyerekzenekar számára is. Kellene egy rend fehér ing. A kicsikkel már felléptünk a Szent György-napokon. Olyan az ember, hogy benéz a szomszéd udvarára is: Kiss József zágoni polgármester teljesen új felszerelést vett az ottani gyerekzenekarnak. Nem tudom, mibõl, de van! Csíkdánfalván vadonatúj hangszerekkel láttam játszani a harmincöt tagú karcfalvi gyerekzenekart. Olyan falu is akad Csíkban, ahol az erdõ-közbirtokosság felvállalta a zenekar fenntartását. Hadd ne említsem a szépen öltözött és jó hangszerekkel ellátott rétyieket. Egy zenekar a falué, nem a karmesteré! Mûvészet a semmibõl Nincs olyan helybeli kiállítás, ahol ne szerepelnének a matuzsálemi kort megért uzoni Páljános (Béres) Ilonka kukoricahéjból készített használati tárgyai: lábsúrolók, házicipõk, kenyereskosarak, de falikárpitok és babák is. Ilonka néni még annak a nemzedéknek a képviselõje, amelyet 1941—43 között a magyar iparmûvészet oktatására — többnyire egyházi vonalon — kiküldött mesterek tanítottak helyben. Amikor már jól belegyakorolta a mesterséget, szerre meghívták oktatónak a falusi egyházközségek nõszövetségei. Fényképeket mutatott az uzoni, oltszemi csoportról, melyet õ tanított meg a csuhéfonásra, de egy hónapos tanfolyamra még Kézdicsomortánba, Nyujtódra is eljutott. Csakhogy a háromszéki székely nem használja a csuhé kifejezést, inkább törökbúzalapinak, csuszalapinak nevezi. Az eredetileg huszárkaszárnyának épült félkörös, boltívsoros Páljános-házban beszélgettünk, nézegettük munkáit, s ígértük, hogy vevõt is hozunk majd. Ilonka hosszú laskát készített a húslevesbe, s elmondta, hogy a Fennvaló az egész famíliát megáldotta tehetséggel. Páljános Adolf (1928—1996), a férje például tehetséges vasmûves volt, jól menõ lakatosmûhely tulajdonosa, nem egy veretes, vasvirágos munka õrzi emlékét Sepsiszentgyörgyön is. Õ készítette a Mihai Viteazul-szoborcsoport melletti állólámpákat, az IAME-üzem vasdekorációit. Ebbõl a családból származott a bikfalvi Páljános József tanító, aki megírta a falu történetét, és még távcsövet is készített. Ilonka néni Zoli fia hozzáfûzte: kevés a Páljános nevû Háromszéken, egy ága a családnak Csernátonban él. — Van-e utánpótlás, Ilonka? Van még kedve dolgozni? — A baj az, hogy van néhány fiatal, aki elleste tõlem ezt a mesterséget, de az nem elég. Hévvel, szorgalommal kell azt olyan fokon mûvelni, hogy a semmibõl mûvészetté váljék, s hogy emellett anyagi haszna is legyen. Újabban mosószerrel fehérítem a lapit, hogy jobban-szebben, fehérebben mutasson a fonat. Kiálltam a kapuba, s egy magyarországi csoport sokat megvásárolt tõlem, szert tettem egy kicsi román pénzre. Szeretek ezzel dolgozni, pedig mostanában nem érzem jól magam, de ni: ma is két kenyereskast megfontam. ,,Páljános Ilona csuhéfonónak, az ezredforduló nemzetközi kiállítás résztvevõjének. Budapest, Iparmûvészeti Múzeum. 2001 május 4. Gergely Imre, a Magyar Kézmûvességért Alapítvány titkára" — olvassuk a bekeretezett díszoklevélen a szoba falán. Lám-lám, ha késve is, de

elérkezett a legmagasabb fórum kitüntetése, mert az Üllõi úti díszes múzeumépületben nem akárkinek õrzik keze munkáját. Jól ráérzett dr. Ráduly István uzoni polgármester annak a szükségességére, hogy valamiképp falumúzeumot szervezzen Uzonban, s ott helye legyen a hely- és egyháztörténeti dokumentumoknak, a fa- és a laborfalvi csontfaragás mûvészetének, az uzoni egyházgondnok, Szabó Imre vasmûvesmunkáinak, nem kevésbé az Ilonka néni keze alól kikerülõ fonatoknak. Megtudjuk az eklézsia honlapjárólAz uzoni református egyház egyike azon kevés alsó-háromszéki eklézsiáknak, amelyeknek nemcsak múltjukról, hanem jelenükrõl internetes honlapról (www.uzoniref.extra.hu) tudhatunk meg egy sor fontos dolgot. Júliusban érkezett haza a gyülekezet egy csoportja a Pest megyei Mende nevû, ötezer lelkes településen tett látogatásáról — mondta nt. Ungvári Barna András helybeli lelkipásztor, a Sepsi Református Egyházmegye fõjegyzõje. Augusztus 8-ától a miskolc—diósgyõri gyülekezet adja vissza az uzoniak tavalyi látogatását: Uzonnal, Háromszékkel, a Székelyfölddel ismerkednek majd néhány napon át a magyarországiak. A vendégeskedés-vendégfogadás nem jelent szünetet az egyébként élénk uzoni gyülekezeti életben, hiszen közben folytatják a visszaszerzett, egykori református iskola korszerûsítését, akárcsak a parókiával szomszédos egykori kántori lakás tavaly megkezdett belsõ-külsõ felújítását. Már megszokott látvány, amint maréknyi kálvinista lelkész játékosan-fiatalosan vallásos életmódra-felfogásra neveli az alsó-háromszéki fiatalokat a Lisznyópatak árnyékában megszervezett ifjúsági bibliahéten. ,,Ebben az évben is sort kerítünk erre az igen hasznos tevékenységre — mondta a lelkész —, melynek idei forgatókönyve még nem készült el, de a Háromszék munkatársait, mint mindig, szeretettel várjuk."

A folytonosság elõnyt jelent

Bekopogtattunk a polgármesteri hivatalba is. Megtudtuk, hogy javában folyik Alsó-Háromszéken a szemes gabonák aratása, és hogy ez az esztendõ sem volt rossz a hektárhozamot illetõen. Kinek tetszik, kinek nem, de az újraválasztott uzoni polgármester rendületlenül folytatja a földparcellák újbóli felmérését. Végleges képet csak akkor fognak látni, amikor az egész község térképen lesz — mondták. Kétirányú a földosztásban érdekeltek elégedetlensége: nem nézik jó szemmel azok, akiknek nevén több földet találtak, mint amennyire joguk van, de azok sem, akik még jussukat várják. ,,Jó ok a földmérés a polgármester számára, hogy halogassa a visszamérést — mondták. — A jó kifogás sosem rossz!" Dr. Ráduly István polgármester — kihasználva a folytonosság elõnyeit —, miközben újíttatja a csatornarendszert, építi-bõvítteti az ivóvízhálózatot, épül-szépül a szabadidõközpont, pénzügyi ellenõrök elõtt kell igazolnia magát, hisz majdnem minden második-harmadik hónapban feljelentést kell tisztáznia, s mint mondja, valamennyi egy kéz alól kikerült rosszindulatú, alaptalan, álnév alatt készült. ,,Idõrablás ez — mondta —, mert eddig egyik sem végzõdött bûnügyi eljárással. Az igazságra oly éhes feljelentõ pedig nem meri felfedni kilétét. Mert minden faluban építtettem gyermekparkot (van, ahol iskolai játszóteret is), még Tolna testvérvárosunknak is adományképpen. Feljelentettek, hogy az épületfa a községi erdõbõl való, és lopott" — említett egy példát a sok közül Ráduly. ,,Annyira természetes, hogy a helyi tanács jóváhagyásával ezt megtehettem, hivatalosan, vámot lefizetve kivihettem" — mondta. ,,Szép adomány volt. Ha erre sincs hatalma egy tanácsnak, nekem, akkor mire?" Szerzõ: Kisgyörgy Zoltán